

Decyzja
Prezydium KK

nr 69/21

ws. projektu ustawy o zmianie ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy oraz ustawy – Kodeks postępowania cywilnego (wersja z dnia 14 kwietnia 2021 r.)

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” wnosi następujące uwagi dotyczące przedmiotowego projektu.

Na wstępie należy podkreślić, że każda propozycja wzmocnienia pozycji pracownika, a zwłaszcza dotycząca sfery, w której praktyka od lat wykazuje istnienie bardzo daleko idących nieprawidłowości zyskuje poparcie NSZZ „Solidarność”. Zagadnienie nadużywania umów cywilnoprawnych, a zwłaszcza zastępowanie nimi umów o pracę, w szczególności wówczas, gdy faktycznie łącząca strony relacja wypełnia przesłanki wskazane w art. 22 § 1 Kodeksu pracy jest szczególnie dotkliwie dla zatrudnionych.

W obecnym stanie prawnym jedynym sposobem ustalenia istnienia stosunku pracy w miejsce formalnie obowiązującej innej umowy łączącej strony, np. umowy zlecenia jest droga sądowa, co oznacza ryzyko długiego procesu. Przedstawioną w projekcie propozycję polegającą na uzupełnieniu dotychczasowego rozwiązania poprzez przyznanie organom Państwowej Inspekcji Pracy kompetencji do stwierdzania w drodze decyzji istnienia stosunku pracy należy ocenić pozytywnie, tym bardziej, że nie zostało jednocześnie wyłączone uprawnienie inspektorów pracy do kierowania powództw do sądów pracy o ustalenie istnienia stosunku pracy. Tym samym strona pracownicza zyska nowe narzędzie obok dotychczasowego (a nie zamiast), które ma służyć eliminacji sytuacji sprzecznych z prawem.

Przechodząc do kwestii szczegółowej oceny konkretnych rozwiązań zaproponowanych w projekcie, zwracamy uwagę na następujące kwestie:

- 1) pozytywnie należy ocenić zmianę art. 24 ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy poprzez włączenie do zakresu kontroli prowadzonej w trybie *ad hoc* obok legalności zatrudnienia kwestie potrzebne do ustalenia przez inspektora istnienia stosunku pracy. Pozwoli to zapobiegać potencjalnym działaniom podmiotów kontrolowanych, takim jak np. usuwanie dokumentacji czy przygotowywania świadków;
- 2) równie pozytywnie należy ocenić wprowadzenie regulacji przewidującej wnoszenie odwołania od decyzji inspektora pracy do sądu rejonowego – sądu pracy. Pozwoli to uniknąć ryzyka, że w zależności od aktywności podjętej przez inspektora pracy

o ostatecznej decyzji co do stwierdzenia istnienia stosunku pracy będzie decydował sąd pracy (wniesienie dotychczasowego powództwa) lub sąd administracyjny (co do zasady właściwy w sprawach kontroli decyzji organów administracji);

- 3) w kwestii procedury odwoławczej warto także zwrócić uwagę na fakt skrócenia postępowania poprzez pominięcie etapu odwołania od decyzji o ustalenia istnienia stosunku pracy odwołania do okręgowego inspektora pracy;
- 4) dodawanym art. 477^{7b} Kodeksu postępowania cywilnego warto rozważyć odwrócenie kolejności treści § 3 i 4 najpierw bowiem inspektor pracy przekaże odwołanie do sądu, a dopiero potem jeżeli zawierało ono będzie braki sąd je zwróci.
- 5) w § 5 dodawanego art. 477^{7b} Kodeksu postępowania cywilnego mowa jest o wartości przedmiotu sporu. Jednocześnie przepis art. 23¹ k.p.c. dotyczący wartości przedmiotu sporu w sprawach pracowniczych wskazuje na sprawy o roszczenia pracowników. A ściśle rzecz biorąc ten rodzaj spraw, tj. spraw, w których wniesiono odwołanie od decyzji ustalającej stosunek pracy nie będzie mógł być uznawany za sprawę o roszczenia pracowników, bo nie będzie w nich występował pracownik żądający spełnienia roszczenia.

Ze względu na powyższe wydaje się pożądane uzupełnienie k.p.c. o nowy art. 23², w którym mowa byłaby o wartości przedmiotu sporu w analizowanych sprawach. Ewentualnie - takie znowelizowanie obecnego art. 23¹ k.p.c., żeby te wątpliwości usunąć,

- 6) ponadto w treści tego samego § 5 mowa jest o tym, że odwołanie powinno zawierać zwięzłe uzasadnienie zarzutów. Wydaje się to omyłką, jako że to zarzuty przytacza się zwięzłe. Nie można ograniczyć prawa do napisania uzasadnienia odwołania, gdyż to mogłoby zagrażać prawu do sądu. Warto w tym kontekście zwrócić uwagę na treść analogicznego przepisu art. 477¹⁰ k.p.c. dotyczącego wymogów formalnych dla odwołań od decyzji rentowych, w którym mowa jest w nim o zwięzłym przytoczeniu zarzutów oraz wniosków i ich uzasadnieniu;
- 7) w § 6 tego samego przepisu wprowadzona została możliwość wstrzymania decyzji inspektora pracy przez sąd działający na wniosek strony. Wydaje się, że konieczne byłoby wskazanie jakimi względami powinien kierować się sąd podejmując takie działanie, a przynajmniej zawarcie klauzuli o znacznym prawdopodobieństwie uwzględnienia odwołania.

Warszawa, 25 maja 2021 r.

Prezydium KK

NSZZ „Solidarność”

SEKRETARZ
KK NSZZ „Solidarność”

Ewa Zydorék